

Ljudje, kadri so najdragocenejše kar imamo

SERUGA Stefan, udarnik, tesarski brigadir gradbenega podjetja »Gradis« v Strnišču, pri podjetju zaposlen eno leto, proletarec, dober član sindikalne organizacije, vesten

in marljiv delavec, sodeloval v NOV kot borec XIV. udarne div. V vojni borec za svobodo, danes udarnik pri izgradnji socializma.

Markoč Jože, zidar gradbenega podjetja Gradis v Strnišču je pri podjetju zaposlen poldrugo leto. Kot odlični po-

litni delavec je sekretar celice Elektrolize. Marljiv in samoiniciativen pri delu je bil večkrat pohvaljen in nagraden.

PROSLAVE DNEVA REPUBLIKE PO OBRATIH

V veliki sindikalni dvorani v Mestnih obrtnih delavnicah v Ptujju na Bregu je bila 29. novembra zvečer svečana proslava Dneva republike. Udeležili so se člani kolektiva in njihovi svojci. Na proslavi je razdelil upravnik MOD tov. Bajgot Ivan zglednim delavcem nagrade ter je objavil, da so MOD do Dneva republike izpolnile letni plan.

Po svečanosti so udeleženci proslave v prijetnem razpoloženju ostali skupaj in se veselili doseženih uspehov pozno noč.

V pekarni »Drava« v Ptujju so izvedli peki mestnih pekarn proslavo 29. novembra. Doseženi uspehi so jim omogočili izplačilo nagrad nekaterim pekom, ki jih je izročil nagrajencem član kolektiva tov. Lukman Franc.

Vsi člani kolektiva so se obvezali, da bodo tudi po 29. novembru nesebično nadaljevali delo v živilski stroki in skrbeli tudi za živahno sindikalno delo v obratih.

Ves večer je vladalo med udeleženci proslave veselo razpoloženje.

Takih in sličnih proslav je bila cela vrsta, kar dokazuje, da je postal 29. november res ljudski praznik.

ŠAH

ZELEZNIČAR (MARIBOR : PTUJ 9:5 (1))

V nedeljo, 27. novembra, je v Ptujju gostovalo v okviru prireditve na čast 29. novembra moštvo šahovskega društva Zeleznica iz Maribora in je odigralo prijateljski dvoboj na petnajstih deskah z moštvom Šahovskega društva Ptuj. Zeleznica ima zelo močno šahovsko ekipo, v kateri so povečini že kategorizirani igralci in je bila na ta način pričakovati sigurna in visoka zmaga gostov. Ptujčani so se uporno borili in so odnesli kar pet zmag. Na prvi deski je partija med mladinskim prvakom Podkrajškom Janezom prekinjena. To sta že stara rivala, ki sta ee že na mnogih turnirjih medseboj borila; tokrat je Podkrajšek uselo nasprotnika nadigrati in ima popolnoma dobljeno pozicijo tako, da partije verjetno 9:6 za Zeleznica. Lep uspeh je dosegel tudi Rudolf (Ptuj), ki bo končni rezultat dvoboja po ocenitvi je na drugi deski premagal Jeretina, zlasti pa (četrtkategorijski) Toš Mirko, ki je na tretji deski premagal drugokategoričnika Poša. Zanimivo je, da so edine točke za moštvo Ptujja bile osvojene na prvih treh in na poslednjih treh deskah. Posamezni rezultati so naslednji:

- 1. deska: Niegovan Dušan : Podkrajšek Janez (prekinjeno).
- 2. deska: Jeretin Stojan : Rudolf Edo 0:1.
- 3. deska: Poš Ludvik : Toš Mirko 0:1.
- 4. deska: Marvin Viktor : Podkrajšek Rudi ml. 1:0.
- 5. deska: Kos Karel : Kosmač Anton 1:0.
- 6. deska: Ljupša Maks : Drogenik Jože 1:0.
- 7. deska: Mikunda Jože : Antonič Karel 1:0.
- 8. deska: Dasko Viktor : Pešl Fredo 1:0.
- 9. deska: Foray Rudolf : Farazin Lovro 1:0.
- 10. deska: Fišer Jože : Rakar Jože 1:0.
- 11. deska: Jeremic Ivan : Klančnik Frido 1:0.
- 12. deska: Horvat Milan : Sorli Miroslav 1:0.
- 13. deska: Chuha Vinko : Podboj Janez 0:1.
- 14. deska: Ilgo Ferdo : Riževsky Roman 0:1.
- 15. deska: Eferl Roman : Perger Janko 0:1.

Prvoimenovali so člani Zeleznice. Kot je razvidno iz gornjih rezultatov se ni niti ena partija končala z neodločenim izidom, kar dokazuje veliko borbenost vseh igralcev. K. M.

Na Dan republike, 29. novembra 1949, je šahovski aktiv na ptujski gimnaziji izvedel množični brzoturnir. Zaradi šte-

DOPISI

Sela, decembra 1949.

Mladinci predvojaškega centra Sela so končali enotedensko logorovanje. Predviden obsežen učni načrt so ob svoji discipliniranosti v celoti predelali s prav dobrim uspehom.

Izvedli so tudi jesenski kros. Doseženi uspehi dokazujejo, da se mladinci z veseljem udeležujejo v fizikulturi. Krosa so se stoodstotno udeležili.

Ob zaključku logorovanja sta komandir centra tov. Zorec Herbert in tov. Visenjak Marija, ki vzgaja mladince v političnem pogledu, zbranim še enkrat predočila pomen predvojaške vzgoje naše mladine.

Mladinci so ob tej priliki sklenili, da bodo tudi v naprej z rednim prihajanjem k uram predvojaške vzgoje disciplinirano pomagali k nadaljni rasti naše domovine. Z. H.

Avtomobilska nesreča pri Beogradu

Zvezni minister Radosavljevič težko poškodovan

Na cesti Beograd—Orenovac se je v torek dopoldne pripetila huda avtomobilska nesreča. Avtomobil, v katerem so se vozili v Beograd na slavnost nove radijske postaje zvezni minister za finance Dobrivoje Radosavljevič s svojo tovarišico Nedo Božinovič in podpredsednik beograjskega mestnega ljudskega odbora Marko Nikežič s svojo spremljevalko, se je prevrnil. Pri tej nesreči se je smrtno ponesrečila spremljevalka podpredsednika Nikežiča, minister Radosavljevič je bil težko poškodovan, Marko Nikežič, Neda Božinovič, sofer in spremljevalec pa so dobili lahke poškodbe.

vilne udeležbe so bili igralci razdeljeni v dve skupini. Prvi štirje iz vsake grupe so si zagotovili vstop v finale. V A-grupi so se razvrstili igralci po sledečem redu: Prvo in drugo mesto si delita Podkrajšek Janez in Košir Ervin, sledijo Podboj, Ojnik itd. V B-grupi pa je zmagal Toš. Drugi je bil Pešl, sledi Sorli, Horvat B. itd.

V finalu je po zanimivi borbi zasedel prvo mesto s šest in pol točkami Toš Mirko pred Podkrajškom Janezom s šestimi točkami. Ostali so se razvrstili taklo: Pešl 4 in pol, Podboj 3 in pol, Ojnik 3, Sorli in Košir 2 in Kukovec 2 točki.

V sredo 30. novembra je mladinec Toš Mirko, član šahovske sekcije Ptuj, odigral v Majšperku simultanko proti 10 izbranim šahistom. Po dveinpolurnem igranju je uspelo Tošu premagati vse svoje nasprotnike. Želeti bi bilo vsekar, da bi se v prihodnje priredilo več podobnih simultank. K. E.

V sodni dvorani št. 16.

V prvi polovici novembra t. l. je okrajno sodišče v Ptujju ponovno s sodbo potrdilo revolucionarno borbo našega delovnega ljudstva proti pojavom izrabljanja položaja v privatnem kmetijstvu v škodo planskega gospodarstva. Ta borba se v vsakem posebnem slučaju konča s tem, da morajo posedelci prisilno zapustiti svoje sovražno stališče napram ljudski oblasti, ali celo zapustiti sedanje gospodarske položaje, svoje orožje, s katerim so poskušali zavirati razvoj družbenega gospodarstva, slabiti ugled ljudske oblasti ter izigravati ljudske zakone.

PETEK IVAN (1881) in ELIZABETA (1882), kmeta iz Hardeka št. 16, gospodarja na 35,94 ha zemlje, nista imela namena, tako gospodariti, da bi podpirala družbeno gospodarsko politiko. Obratno, slabila sta jo s tem, da sta bila državi dolžna na davku 120.000 din za leto 1948 in akontacijo za leto 1949. Letos bi morala oddati državi 21.960 kg krompirja, česar pa nista storila.

V zagovor sta navedla, da so davki previsoki, nista pa hotela priznati, da je za njiju 35,94 ha zemlje prevelik kos naše domovine, na katerem bi lahko izpolnivala družbene planske obveze. Glede krompirja sta stala na istem kot več drugih kmetov. Ker ni bilo semena, nista sadila. Ničesar pa nista navedla, kaj sta bila pripravljeni žrtvovati, da bi dobila krompir, da bi ga sadila. Trdila sta, da sta hotela zadržati preprstiti zemljo. Ker nista resno mislila na zadržanje, seveda do ustitritve zadruge s pomočjo drugih vaščanov ni močlo priti.

Popolna zaplemba premoženja obeh Petkovič in pogojna kazen zaradi starosti sta dokaz vsem večjim kmetom, da zahteva urejanje tega sveta v korist družbe de-

lovnih ljudi od posameznikov polno sodelovanje in resnost. Kdor pa vse zapostavlja, je zapostavil najprej sebe poedinca, dočim se množica danes ne da več zapostavljati in izkoriščati.

SKRINJAR FRANC (1872) in DOROTEJA (1875) iz Hardeka št. 21, gospodarja na 16,91 ha zemlje, sta na istem.

Neplačan lankoletni davek in letošnja akontacija v znesku 64.000 din, dolžnih 7780 kg krompirja, neoddanih 1973 litrov mleka so dokazi slabitve družbenega gospodarstva in ogrožanja osnovnih življenjskih pogojev delovnih ljudi.

Za njiju predstavlja težave previsoki davek, pomanjkanje semenkega krompirja in mleka, njuna starost itd.

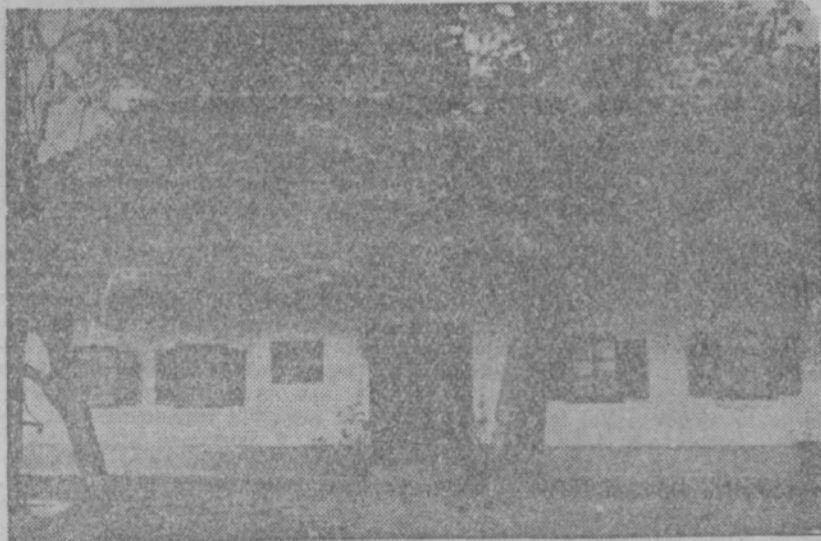
Izredni naporji za izvedbo petleike zahtevajo tudi od mlajših ljudi v privatnem kmetijstvu maksimalno prizadevanje, od starejših pa podvzemanje vseh ukrepov, da se izpolnijo državljanske obveze. Kdor zaostaja in ne kaže namena, da bi dohitel čas, zavira napredek, zato ni čudno, če pride v nasprotje z revolucionarnimi družbenimi zakoni.

Popolna zaplemba premoženja in pogojna kazen (zaradi starosti) pomeni za Skrinjarjeve gospodarsko razorožitev, za socialistično družbo pa uspeh v borbi proti poedinca, ki so omalovaževali svoje obveze napram družbi delovnih ljudi.

Gospodarski položaj je oblikoval reakcionarno zavest poedincev, na drugi strani pa so oblikovale slabe življenjske prilike napredno zavest delovnega ljudstva, zato je moralo priti do nove družbene ureditve v naši državi, v kateri bo gospodarski napredek oblikovala le zavest vsega delovnega ljudstva v novi Jugoslaviji. P. S.

Lacovna domačija — prednja in zadnja stran

M. Iljin

Priroda in ljudje

HIŠE ZA RASTLINE

Iz česa bi zgradili streho nad poljem? Ali iz stekla kakor v rastlinjaku? Ne, steklo ni prikladno. Steklo je drago in povrhu še krhko in težko gradivo. Zgraditi streho, pa se razbije.

Treba je poiskati kako drugo snov, in sicer tako, ki bi bila prozorna ko steklo, trdna ko kovina, lahka ko papir, ki ne bi gorela v ognju in ki je voda ne bi zmečala, ki se ne bi bala niti viharja niti vetra ne vročine ne mraza. In povrhu mora biti tudi poceni, kajti potrebovali je bomo mnogo — potrebne bodo velike strehe.

Ali pa je mogoče izumiti snov s takimi čudežnimi svojstvi?

Učenjaki pravijo, da je mogoče. V našem Agrofizikalnem inštitutu se bavijo z izumom prozorne pločevine, ki bi prepuščala poleg vidnih tudi nevidne, ultravioleto žarke.

Poglavito pri tem je, doseči, da bi lahko to pločevino proizvajali v velikih količinah in da bi bila cenejša od stekla.

Sčasoma bodo ljudje iz take pločevine gradili poleg velikanskih prozornih streh nad polji in sadovnjaki tudi zaščitne pokrove za posamezne rastline. Tedaj bodo lahko gojili na severu najnežnejša drevesa — mandarine, limone, oranže — pod »steklenim zvonom«, ki pa ne bo iz stekla, marveč iz neke nove prozorne tvarine.

RASTLINE SE SELIJO NA SEVER

Gradnja velikanskih streh nad polji je stvar bodočnosti. Sedaj je treba poiskati druge načine za razmaknitev mej, da bodo rastline lahko rasle tam, kjer jih dolej ni bilo — vedno više na severu.

Če nočemo, da bi se ogrela, jih razgrabimo in obračamo z lopato. Če pa jim postane preveč hladno, jih spet zmečemo na kup in še pokrijemo z odejo iz jadvrovine.

Ko je priprava končana, pošljemo semena na polje.

In kaj se pokaže? Rastline, ki so oreble pripravile, se razvijajo hitreje od rastlin, ki niso bile v šoli. Pšenica prej požene v klasje. Bombaževac daje prej glavice.

To pa je silno važno. V kratkem severnem poletju ne morejo južne rastline vzcveteti. Če pa jih prisilimo, da živijo hitreje, da se razvijajo hitreje, jim pomoremo, da uidejo zimi do dozore, preden nastopi zima.

Na jugu ugonablja pšenico suša. Če spodbodemo pšenico v rasti, ji pomoremo, da uide suši, da požene v klasje, preden se posušijo tla. Tu včasih lahko odločijo trije, štirje dnevi.

Raznim rastlinam je potrebna različna priprava.

Bombaževcu manjka na severu toplote. Treba mu je dati prej, že v pripravljani šoli, zadostno porcijo toplote.

Koruzi manjka spomladaj na severu teme. Noči na severu so ji presvetle. Treba jo je hraniti v temi, dokler je tako rekoč še dojenček.

Vsaka rastlina mora dobiti svoj poseben pouk.

Ozimna pšenica ljubi zimo, zato jo tudi imenujemo ozimno. Sejemo jo vselej jeseni, da lahko vso zimo prebije pod snegom. Če jo posejemo spomladaj, ne utegne dozoreti in pogmati v klasje.

Lisenko pa je dal pšenico v šolo in vze njene navade so se spremenile: ozimna pšenica se je spremenila v jaro, ki jo lahko sejemo spomladaj. Taksi ošnici ni potrebno zimsko spanje, kajti svojo porcijo hlada je dobila že v šoli.

Lisenko delo je že stopilo iz laboratorije na kolhozna polja. Pri nas po-

sejo na tisoče hektarjev z »jaroviziranimi« semeni, to je s takimi semeni, ki so prebila pripravljalo šolo.

Bilo je že dosti primerov, da je dobra priprava rešila rastlino pred sušo na jugu in pred mrazom na severu.

OBNOVA POLJ

Nikdar doslej niso ljudje na zemlji zavestno, razumno in po načrtu ustvarjali in razseljevali rastline.

Poljedelske rastline so se razseljevale tako, kakor se je razseljevalo človeštvo.

A človeštvo se je razseljevalo po kontinentih brez načrta. Nekateri deli sveta so do skrajnosti preobljudeni, drugi pa so še prazni. Polovica vsega človeštva se doslej še duši v gneči v svoji starodavni Južni Aziji. Hkrati pa so »otike bogate, rodovitne dežele v Južni Ameriki in v Afriki nenaseljene in neobdelane.

Na našem planetu so v tropskih krajih velikanska prostranstva, kjer je topote in vlage v izobilju — tam so gigantski rastlinjaki pod milim nebom. A v istih rastlinjakih še ni bilo vrtnarja, v njih se bohotno razraščajo divje rastline.

V tisočletjih so osvojili ljudje zase še le eno petnajstino kopne zemlje.

A tudi na tej osvojeni zemlji so odbrali ljudje rastline brez načrta: sejali so eno, zrastle je drugo. Iz tisočev rastlin so odbrali samo nekatere in niti ne najbolj-ših.

Le malo povrtnine in le malo sadja imamo na zemlji. Poglavitna hrana milijonov je žito, a niti tega ni dovolj.

Svet je šele treba urediti.

V naši deželi smo že začeli urejati zemljo.

Veliko delo je pred nami.

Na severu je vode preveč. Treba je osušiti močvirja. Na jugu je vode premalo. Manjka je za namakanje pustinj in step.

Na jugovzhodu je treba zasaditi gozdove — z gozdovi zagraditi pot »suhovejem«. Treba je zorati in posejati še neobdelane površine. Polovica površine, pokrite s črno prstjo, — »črnozjoma«, v naši deželi je še nedotaknjena. Poljedelstvo je treba razširiti na sever, da se bo lahko sam prehranjeval.

To delo se je že pričelo in vodi ga enotna volja milijonov po enotnem načrtu.

Če hočemo videti uspehe, nam ni treba potovati predaleč. Vsakdo lahko doma v svojem kraju vidi, kako se spreminja priroda.

»Potujte po dnovskem, soleckem, ostrovskem in drugih okrajih leninogradske pokrajine! Tam, kjer so se razprostirala črna močvirja, kjer je pokrivalo tla gosto gmrovje in je bilo oko navajeno, videti puste kraje, se sedaj razprostirajo pšenična polja gosto in visoko zarastla prav tako kakor v Ukrajini in v osrednji črnzemeljski pokrajini.«

Tako piše v »Izvestijih« P. Struppe.

Se pred nekaj leti si je magel človek le s težavo predstavljati pšenična polja v okolici Leningrada.

V Sovjetski zvezi se je začelo veliko preseljevanje rastlin, velika obnova polj.

In to je le del tistega dela, ki se ustvarja v naši deželi.

Gradimo socialistični red, a to pomeni, da preobražamo sebe in prirodo naše dežele.

Pri nas ni mogoče govoriti o gradnji socializma, ne da bi hkrati govorili o preobrazbi prirode — o namakanju step, o pogozdovanju, o pomikanju pojedelstva na sever, o spajanju morij, o osvajanju podzemeljskih zakladov — in o preobrazbi človeka.

O vsem tem je govoril vodja Sovjetskih narodov, tovariš Stalin na 17. kongresu VKP(b).